

ББК 67я43
УДК 34(063)

С 76 **Стан та перспективи розвитку юридичної науки:** Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Дніпропетровськ, 3-4 жовтня 2014 р. - Дніпропетровськ : ГО «Правовий світ», 2014. - 112 с.

У матеріалах зібрані тези доповідей, які були подані учасниками Міжнародної науково-практичної конференції «**Стан та перспективи розвитку юридичної науки**» (м. Дніпропетровськ, 3-4 жовтня 2014 р.).

© Автори тез, 2014
О Громадська організація «Правовий світ», 2014

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЮРИСТІВ ТА ВИХОВАННЯ НОВИХ СПЕЦІАЛІСТІВ <i>Котельова О. В., Ходарченко Е. Ю.</i>	6
НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ АКТ ЯК ОСНОВНЕ ДЖЕРЕЛО ПРАВА <i>Стрибо Т. І.</i>	8

НАПРЯМ 2. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТИТУТУ ВІДКЛИКАННЯ ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД <i>Полтавцеві! А. С.</i>	10
--	----

НАПРЯМ 3. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

ПОНЯТТЯ ВОЛІ ТА ДЕФЕКТУ ВОЛІ ЯК ПІДСТАВИ НЕДІЙСНОСТІ ПРАВочИНУ <i>Бардаченко Д. В., Аксиїна А. В.</i>	13
ДЕЯКІ АСПЕКТИ РОЗУМІННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО ДОГОВОРУ <i>Каришук В. С.</i>	15
РОЛЬ ПРИНЦИПІВ СПРАВЕДЛИВОСТІ, ДОБРОСОВІСНОСТІ ТА РОЗУМНОСТІ В ДОГОВІРНМУ ПРАВІ УКРАЇНИ <i>Кутерени Д. В.</i>	17
ІСТОРІЯ ШЛЮБНОГО ДОГОВОРУ <i>Рябошапка Г. М.</i>	20
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ ТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ <i>Сав'юкова В. М.</i>	22
ІНСТИТУТ ПРЕДСТАВНИЦТВА В ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ ТА ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ <i>Савчук Ю.Р.</i>	24

НАПРЯМ 4. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНИ <i>Гаман Ю.І.</i>	27
ДОГОВІРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗМИВАННЯ ЧАСТКИ ВЕНЧУРНОГО ІНВЕСТОРА НА ДРУГОМУ ТА ТРЕТЬОМУ РАУНДАХ ВЕНЧУРНОГО ІНВЕСТУВАННЯ <i>Тарнавський Р. В.</i>	29

НАПРЯМ 5. ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ: ВІД АНТАГОНІСТИЧНОСТІ ДО СИМБІОЗУ <i>Орловський О. Я.</i>	32
---	----

НАПРЯМ 6. ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО; ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО

ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ ЗЕМЛЕВПОРЯДНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ <i>Лісова Т. В.</i>	35
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КОМПЕНСАЦІЇ У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ ПРИМУСОВИМ ВІДЧУЖЕННЯМ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК <i>Накопечний А. Б.</i>	37
НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ЦІЛЬОВОГО ТА РАЦІОНАЛЬНОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ <i>Пахомова В. А.</i>	40
ПРИНЦИП ЕКОЛОПЗАЦІЇ В АГРАРНОМУ ПРАВІ <i>Середа Г.Л.</i>	42

ПРАВОВА ОХОРОНА ОБ'ЄКТІВ ТВАРИННОГО СВІТУ <i>Труфінови А. О.</i>	46
НАПРЯМ 7. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО	
ЦЕНТРАЛЬНІ ОРГАНИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ЯК СУБ'ЄКТИ ЗАСТОСУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА <i>Губанов О. О.</i>	48
ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ <i>Гулак О. В., Бейгул Р. С.</i>	50
ДО ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ ПРИТЯГНЕННЯ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ВЧИНЕННЯ НАСИЛЬСТВА В СІМ'І <i>Гурковська К. А., Сукмановська Л. М.</i>	52
ПРИНЦИПИ ТА ЗАВДАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ВІДБОРУ ДЛЯ СЛУЖБИ В ОВС <i>Живко М. О., Мельникова В. М., Живко П. Б.</i>	55
АКТИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ЯК ДЖЕРЕЛА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ АГЕНТСТВ УКРАЇНИ <i>Коваленко Л. А.</i>	58
ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ДІТЕЙ ВІД НАСИЛЬСТВА - СПІЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ І СУСПІЛЬСТВА <i>Машиченко Д. О.</i>	60
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ВСТАНОВЛЕНОГО ПОРЯДКУ УПРАВЛІННЯ <i>Нестеренко С. В.</i>	63
ОСОБЛИВОСТІ ПАРАЛЕЛЬНОЇ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ І ЮЗЕМНИХ СУДЕН, ЩО ЕКСПЛУАТУЮТЬСЯ НА УМОВАХ ДОГОВОРУ БЕРБОУТ-ЧАРТЕРА <i>Нікітіна З. В.</i>	65
ДЕЯКІ КРИТЕРІЇ ПРАВОВОЇ ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЇ ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ <i>Петрицький А. Л.</i>	67
ОСОБЛИВОСТІ КОДИФІКАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА <i>Чорномаї О. Б.</i>	70
НАПРЯМ 8. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО	
ЕМОЦІЙНИЙ СТАН ЯК ОЗНАКА ГРУБОГО ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ СПОРТИВНИХ ЗМАГАНЬ <i>Петренко О. І.</i>	73
САМОПРАВСТВО: ВІДМЕЖУВАННЯ ЗЛОЧИНУ ВІД АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОСТУПКУ <i>Пилипко І. В.</i>	75
ПРИЧЕТНІСТЬ ДО ЗЛОЧИНУ: КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ <i>С.чуйчак О.М.</i>	78
НАПРЯМ 9. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ	
СУБ'ЄКТИ УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ РЕСУРСАМИ ПОДАТКОВИХ ОРГАНІВ ЯК ТИПОВА ЛАНКА ПРОТИДІЇ ПОДАТКОВИМ ЗЛОЧИНАМ <i>Горхівська Д. В.</i>	81
ВИКОРИСТАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ З ВИЯВЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПОВІДОМЛЕНЬ ЕЛЕКТРОННИХ ЗМІ <i>Даніель А. В.</i>	81
СИСТЕМА ТА ВИДИ КРИМІНАЛІСТИЧНО-ДОВІДКОВИХ КОЛЕКЦІЙ <i>Кадук С.В.</i>	85
ПРОБЛЕМИ ПРИТЯГНЕННЯ ДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ <i>Калайчикова М. О.</i>	88

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ МЕТОДИ ТА ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ РЕСУРСАМИ ПОДАТКОВИХ ОРГАНІВ <i>Лазаренко А. С., Рекуненко Т. О.</i>	90
ПРОБЛЕМИ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З АВТОРСЬКИМИ ПРАВАМИ <i>Плахотніченко В. К.</i>	93
ЗНАЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У ПРОТИДІЇ ПОДАТКОВИМ ГРАВОПОРУШЕННЯМ <i>Тахтай Є. М.</i>	95
ПРОБЛЕМИ РОЗ'ЯСНЕННЯ ПРАВ УЧАСНИКАМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ <i>Черненко А. П.</i>	97

НАПРЯМ 10. СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ СУДДІВСЬКОГО КОРПУСУ В УКРАЇНІ <i>Слободяних Н. С.</i>	100
--	-----

НАПРЯМ 11. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

РІВНІ РЕГУЛЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ КРИЗЬ ПРИЗМУ ПОЛОЖЕНЬ УГОДИ МІЖ УРЯДАМИ ДЕРЖАВ - ЧЛЕНІВ ШОС ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО В ГАЛУЗІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ <i>Грицик О. О.</i>	102
ВЗАЄМОДІЯ ОСІ ІОВІНИХ НАЧАЛ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ТА МІЖНАРОДНОГО ПУБЛІЧНОГО ПРАВА <i>Задорожна С. М.</i>	104
ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИЗНАЧЕНЬ ПОНЯТТЯ «МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ САНКЦІЇ» <i>ка іншої ,І О.</i>	107

уважує В. О. Образцов, найчастіше не лежить на поверхні, не надходить ніби самопливом за задалегідь відомими каналами у розпорядження правоохоронних органів. Оволодіння корисною інформацією супроводжується подоланням численних труднощів, перешкод і завалів. Говорячи образно, розслідування є «битвою за інформацію» [3, с. 48].

В основі діяльності правоохоронних органів по розслідуванню кримінальних правопорушень знаходиться фундаментальне положення щодо відображення. Відповідно до якого, криміналістично-важлива інформація, що виникає в результаті взаємодії двох об'єктів і є об'єктом пошуку слідчого. Але не завжди відповідна інформація може бути так легко знайдена та використана правоохоронними органами, досить часто працівникам правоохоронних органів, слідчим, оперативно-розшуковим підрозділам доводиться здійснити величезний обсяг роботи за для досягнення результату.

Правовий порядок в Україні значною мірою залежить від успішної роботи правоохоронних органів. Її важливим елементом є діяльність з виявлення кримінальних правопорушень, яка зумовлює можливість ефективної протидії сучасній злочинності, швидкого і повного розслідування кримінальних правопорушень, викриття винних, а також припинення та попередження протиправних дій. Під виявленням кримінальних правопорушень на думку І. Ф. Герасимова, слід розуміти обізнаність компетентних органів про вчинення протиправного діяння [4, с. 28].

В.А. Ледашев розуміє під цим виявлення ознак правопорушення в результаті пізнавальної діяльності органів дізнання та попереднього слідства, що здійснюється криміналістичними методами та документально зафіксована [5, с. 20]. На важливість цієї діяльності в роботі правоохоронних органів вказують положення нормативно-правових актів. Так, на виявлення кримінальних правопорушень як обов'язок ОВС, що випливає з основних завдань міліції, вказує Закон України «Про міліцію» [6] (ст. 10) де зазначено, що міліція відповідно до своїх завдань зобов'язана виявляти, запобігати і припиняти кримінальні правопорушення, вживати з цією метою оперативно-розшукових та профілактичних заходів, передбачених чинним законодавством; як обов'язок СБУ - Закон України «Про Службу безпеки України» [7] (ст. 24), який передбачає, що СБУ відповідно до своїх основних завдань зобов'язана виявляти, припиняти та розкривати кримінальні правопорушення. Також законом (ст. 2) до завдань СБУ також входить попередження, виявлення, припинення та розкриття злочинів проти миру і безпеки людства, тероризму, корупції та організованої злочинної діяльності у сфері управління у економіці та інших протиправних дій які безпосередньо створюють загрозу життєво важливим інтересам України. У ст. 6 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» [8] серед основних напрямків боротьби з організованою злочинністю є виявлення, розслідування, припинення і запобігання правопорушенням, вчинюваним учасниками організованих злочинних угруповань, притягнення винних до відповідальності. Прямі вказівки на вжиття органами дізнання необхідних оперативно-розшукових заходів із метою виявлення ознак злочину і осіб, що його вчинили, містилися ще у ст. 103 КПК України в редакції 1961 р. [9], а саме на органи дізнання покладалося вжиття необхідних оперативно-розшукових заходів з метою виявлення ознак злочину і осіб, що його вчинили. Чинний на сьогоднішній день Кримінальний-процесуальний кодекс України [10] (ст. 214) має важливі інновації. Так однією з підстав початку досудового розслідування слідчим, прокурором є самостійне виявлення цими суб'єктами з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення. Отже, аналізуючи зазначену норму закону, поряд з таким підставами початку досудового розслідування як подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення вбачається й інша - виявлення обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, з будь-якого джерела, а отже і з повідомлень ЗМІ. Про пошук і фіксацію фактичних даних про протиправну діяльність окремих осіб та груп як завдання оперативно-розшукової діяльності зазначено у ст. 1 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» [11]. Однак, незважаючи на те, що згідно з положеннями нормативно-правових актів, виявлення кримінальних правопорушень є складовою частиною загальної діяльності правоохоронних органів, це питання не досить повно висвітлено в юридичній літературі. Тому В. В. Степанов справедливо зазначає, що виявлення кримінальних правопорушень у криміналістиці приділяють недоста-

тньо уваги, не дивлячись на те, що своєчасна усвідомленість компетентних органів про скоєний злочин дозволяє ефективно організувати роботу з його розкриття [12].

ЗМІ можуть використовуватися правоохоронними органами як постійні канали надходження інформації про скоєння кримінальних правопорушень. Однак на сьогодні можливість використання повідомлень ЗМІ правоохоронними органами для виявлення останніх на практиці реалізується не повним обсягом, маємо лише поодинокі позитивні випадки. Це пов'язано з тим, що така діяльність не відповідає специфіці роботи слідчого, прокурора, оперативного працівника: недостатньо уваги цій проблемі приділяється і на сторінках сучасної криміналістичної літератури. Шляхом вирішення цієї проблеми, на нашу думку, може стати створення спільних для різних відомств (МВС, СБУ, ДПС та ін.) спеціальних інформаційно-аналітичних підрозділів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Философский энциклопедический словарь. — М.: Сов. энциклопедия, 1989. - С. 222.
2. Урсул А. Д. Отражение и информация. - М.: Мысль, 1973. — С. 14.
3. Образцов В. А. Криминалистика: Курс лекций. — М.: 1996.— С. 48.
4. Степанов В. В. Выявление преступлений - начальный этап борьбы с преступностью // Проблемы оптимизации первоначального этапа расследования преступлений. — Свердловск, 1988.-С. 28.
5. Ледашев В. А. Своевременное обнаружение преступления: Понятие, методы и профилактическое значение // Правовые и организационные вопросы предварительного расследования. Высшая следственная школа МВД СССР. - Волгоград, 1977. - Вып. 17. - С. 20.
6. Закон України «Про міліцію» // ВВР. - 1991. - № 4. - Ст.20.
7. Закон України «Про Службу безпеки України» // ВВР. - 1992. — № 27. - Ст. 382.
8. Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» // ВВР. - 1993. - № 35. - Ст. 358.
9. Кримінально-процесуальний кодекс України // ВВР. — 1961. — № 2. — Ст. 15.
10. Кримінальний процесуальний кодекс України // ВВР. — 2013. — № 9-10,11-12, 13. - Ст. 88.
11. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» // ВВР. - 1992. — № 22. - Ст. 303.
12. Степанов В. В. Выявление преступлений как элемент криминалистики // Проблемы программирования, организации и информационного обеспечения предварительного следствия. -Уфа, 1989. - С. 147.

СИСТЕМА ТА ВИДИ КРИМІНАЛІСТИЧНО-ДОВІДКОВИХ КОЛЕКЦІЙ

КАДУК С. В.

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри кримінального права*

*Юридичний інститут
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ, Україна*

Система засобів криміналістичної реєстрації складається із підсистем, так званих криміналістичних обліків, які вирізняються між собою об'єктами реєстрації, а також способами і формами їх накопичення та систематизації. Отже, криміналістичні обліки - це різновиди інформаційно-пошукових систем правового характеру, які є масивами криміналістичної інформації, переробленої (приспособленої) спеціалістами за допомогою науково обґрунтованих методів і засобів для вирішення завдань кримінального судочинства.

Самостійну підсистему криміналістичних обліків утворюють уже попередньо аналізовані довідково-допоміжні обліки — різновид інформаційно-пошукових систем, у яких відображено

криміналістично-значущу інформацію про специфічні для неї об'єкти обліку, обізнаність про які забезпечує не лише експертну, але й тактичну складову криміналістичної діяльності щодо розслідування та попередження злочинів. [1].

Однією з основних форм ведення довідково-допоміжних обліків є колекції.

Колекція (лат. *colectio* — збирання) - 1) збирання за визначеним методом предметів, які становлять певну вартість для науки або мистецтвознавства, наприклад, колекція монет, колекція одягу, колекція порцеляни; 2) сукупність яких-небудь предметів, рослин або тварин, які утворюють нерозривну єдність, наприклад колекція флори і фауни заповідника. У криміналістичному словнику наведено дещо інше: "Колекція - об'єднане і узгоджене зберігання однорідних документів, наприклад картотеки відбитків пальців або долонь, фотознімків, колекція слідів, залишених на місці злочину". [1].

Картотека (карта і тека) - 1) сукупність карток з якою-небудь інформацією, що систематизуються і розміщуються в певному порядку; 2) скринька або шафа для зберігання карток тощо.

Картотека в системі криміналістичної реєстрації, аналогічно колекції, — це самостійна (а не тотожна колекції) форма, спосіб накопичення та зберігання реєстрованої інформації з метою належного виконання завдань кримінального судочинства.

Перші рекомендації щодо використання колекцій у слідчій практиці містяться в працях засновника криміналістики Г. Гросса. про застосування (картотек і колекцій) згадується також в працях засновників радянської криміналістики В. П. Громова і І. М. Яблокова.

У сучасній криміналістичній науці використовуються терміни "натурна колекція", "модельна (фактографічна) колекція". Криміналістично-довідкові колекції як складові довідково-допоміжних криміналістично-реєстраційних обліків можуть бути сформованими з об'єктів у природі, а також з їх моделей (відображень, копій): фотографій, відеофільмів, зліпків, відтисків, описань тощо. О. В. Пахомов криміналістично-довідкові колекції поділяє на дві групи: колекції об'єктів у природі (натурні колекції); колекції об'єктів, які містять інформацію, одержану в результаті відповідної обробки натурних об'єктів (малюнки, відтиски, відбитки, моделі, зліпки, ксерокопії, фотознімки, відеозаписи, фонограми, відеотеки тощо, тобто модельні (фактографічні).[3, с. 37].

Криміналістично-довідкові колекції - це систематизовані за однією чи декількома спільними ознаками збирання певних криміналістично-важливих натурних об'єктів чи їх копій (відображень), що становлять науковий, пізнавальний та практичний інтерес як єдине ціле: інформація про них може бути використана під час провадження в кримінальних справах.

Натурна колекція — це систематизоване збирання однорідних або поєднаних спільністю експертних чи слідчих завдань об'єктів (предметів, речовин, матеріалів), яке формується в правоохоронних органах як довідково-допоміжний матеріал для вирішення завдань розслідування злочинів, а також у науково-дослідній та навчально-методичній роботі. Це різновид криміналістично-довідкових колекцій, самостійна форма ведення довідково-допоміжних обліків.

Створювані криміналістично-довідкові колекції (обох систем утворюваних видів: натурні та модельні (фактографічні) повинні відповідати наступним вимогам: доцільність - відповідна потреба у включенні того чи іншого об'єкта в колекцію відповідного виду; науковість - допустима вірогідність використання того чи іншого об'єкта в колекційній діяльності; продуктивність — здатність досягнути необхідний та найефективніший результат; рентабельність - співрозмірність витрат часу, сил і коштів із корисністю одержаного результату; вибірковість дії — можливість одержання певного об'єму криміналістично значущої інформації.[2, с. 55].

За якими ж критеріями можна класифікувати об'єкти криміналістично-довідкових колекцій?

Видається, що за основу цієї класифікації мають бути взяті ознаки, що відображають, передусім, ті ознаки та властивості об'єктів, які під час відповідного їх дослідницького (експертного чи слідчого) класифікаційного застосування допоможуть визначити їх марку, систему та інші показники.[5].

Так, за способом формування (побудови) колекцій, криміналістично-довідкові колекції можна поділяти на: а) предметні; б) зображувальні; в) типові; г) інформаційно-комп'ютерні.

Предметні (матеріальні) колекції використовуються в слідчій практиці переважно під час виконання слідчих дій та експертиз. Серед предметних колекцій, можна виокремити наступні підгрупи: [4]

Колекції зброяд зламів, запірних та запірно-пломбувальних пристроїв, пломб, замків і ключів (їх копій, зображень або відомостей про них) та інших предметів, які використовуються як зброяд зламів, є довідковими відомостями про властивості, розміри, форму та інші характеристики предметів промислового виготовлення, які можуть використовуватися як зброяд зламів.

Колекція відомостей про взуття. Вона містить зображення підшви і верхніх частин взуття. Формується з метою отримання інформації про рельєфні малюнки підшви взуття (артикулу, фасону, моделі) і призначена для встановлення групової належності взуття, яким залишено сліди на місці злочину.

Колекція відомостей про транспортні засоби. Формується із частин транспортних засобів (шини, фарне скло тощо), відповідних виробів масового виробництва (або зображень та відомостей про них).

Колекції зброї, боеприпасів, куль та гільз зі слідами зброї. Формуються з натурних зразків зброї; боеприпасів; частин їх механізмів; заготовок; інструментів; куль та гільз, що експериментально відстріляні зі зразків вогнепальної зброї; відомостей про них тощо.

Колекція холодної зброї та конструктивно схожих з нею виробів Формується з натурних зразків холодної зброї (її частин) і конструктивно схожих з нею виробів (копій, зображень) та відомостей про них.

Колекція вибухових пристроїв. Формується з боеприпасів і зарядів вибухових речовин промислового виготовлення та їх комплектуючих; продукції народногосподарського призначення, що може бути використана для виготовлення саморобних вибухових пристроїв.

Завершуючи загальний аналіз системи та різновидів криміналістично-довідкових колекцій, слід зазначити, що колекційні обліки створюються шляхом збирання, накопичення та систематизації однорідних об'єктів або інформації про них за ідентифікаційними ознаками.

ЛІТЕРАТУРА

1. Довідково-допоміжні обліки [Електронний ресурс]. - Режим доступу до документа: <http://pravodom.com/>
2. Пахомов А. В. «Колекция в правоохранительных органах». - М. изд-во «Юрлитинформ».- 2001.- С. 260
3. Криминалистические учеты / сост. Э. А.Разумов. - К.: РИО МВД Украины, 1991. — 244 с.
4. Бірюков В. В. Сучасні інформаційні системи підрозділів експертно-криміналістичної служби МВС / В. В.Бірюков [Електронний ресурс] - Режим доступу до документа: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Кравченко О. А. Актуальні питання сучасної діяльності експертно-криміналістичних підрозділів органів внутрішніх справ / О. А.Кравченко [Електронний ресурс] - Режим доступу до документа : <http://www.nbuv.gov.ua/>